Carl XVI Gustaf: Jultal 1991

Talare	Datum	Plats
Kung Carl XVI Gustaf Kung	25 december 1991	Stockholm

Kära svenskar i Sverige och utomlands,

Här hemma i Stockholm är det nu juldagskväll och mörkret ligger tätt sedan flera timmar tillbaka. Säkert är vi många som uppskattar att en kväll som denna sitta ner en stund för samling och eftertanke.

1991 har varit ett dramatiskt år på många sätt. Vi minns Gulfkriget med oljekällorna som stod i brand, naturkatastrofer och flyktingströmmar. Men vi minns också frigörelseprocesser där statyer i kolossalformat av härskare välts över ända och en begynnande demokrati kunna skönjas. I Sverige lever vi i ett land som sedan länge präglats av demokrati och välstånd. Också för oss har året varit händelserikt. Efter höstens allmänna val har en ny regering tillträtt. Vi har fått uppleva förändringar som är ovanliga för oss med riksdagspartier som kommit och gått. Vårt land befinner sig just nu i en lågkonjunktur med allvarliga effekter på produktion och sysselsättning. Något som direkt påverkar vardagen i många svenska hem.

Jag tror att i framtiden kommer 1991, sett genom backspegeln, att framstå som året då Sverige knöts närmare till den europeiska gemenskapen, genom EES-avtalet och ansökan om fullt medlemskap i EG. Detta var två viktiga steg som underströk vår vilja till samarbete över gränserna och ett samarbete som kommer att bli märkbart inom många områden. Ofta får det viktiga ekonomiska aspekterna av EG-samarbetet dominera diskussionen här hemma, men jag tycker att vi också bör lyfta fram EG:s grundsten, Romfördraget, och dess bärande tanke om fred i Europa. Tanken att fred bygger på gemensamma intressen och ömsesidig respekt är central. Det behöver vi komma ihåg, inte minst i år när den europeiska kontinenten fått utstå väpnade konflikter och när rasism och destruktiv nationalism lett till våldshandlingar och blodspillan till sorg och oro.

Sveriges band med övriga Europa har alltid varit starka. Detta är förhållanden som jag har blivit påmind om flera gånger i skilda sammanhang under det år som gått. Vårt statsbesök i Ungern och president Havels i Sverige, visar på de allt närmare kontakter som successivt knyts med de centraleuropeiska länderna. Den europeiska demokratiska gemenskapen har många positiva dimensioner som vi har all anledning att ta vara på.

Drottningen och jag har under det gångna året gästat Rom och Vatikanstaten vid olika tillfällen. Dessa resor har gjort ett djupt intryck på oss båda. I oktober hölls en ekumenisk gudstjänst i Sankt Peterskyrkan, i samband med 600-årsminnet av den Heliga Birgittas helgonförklaring. Den kom att forma sig till en historisk högtid baserad på de gemensamma kristna värden som utgör grunden för vår kultur. Den var också ett högtidlighållande av en gestalt ur den svenska europeiska historien, som gav oss anledning att erinra oss banden som sedan så länge förenar vårt land med övriga delar av Europa. Vårt land kristnades ju genom inflytande söderifrån. Klosterkulturerna under medeltiden fungerade som viktiga länkar mellan Europas olika delar. Ett avlägset Vadstena och Alvastra bands till Canterbury, Avion eller Rom. Den ekumeniska gudstjänsten i Peterskyrkan gav oss också anledning att reflektera över reformationsprocessen som förstärkte den enskildes och församlingens roll. De bibelöversättningar som då gjordes kom att spela en viktig roll i skapandet av en nationalism i positiv anda. Drottningens och mina resor till Rom i år har på så sätt varit resor både i rummet och i tiden. Både i den europeiska och den svenska historien.

Under hösten besökte vi Gotland där vi deltog i en rektorskonferens, som samlade universitetsrektorer från alla östersjöstater. Visby, den svenska hansastaden framför andra, påminde om forna tiders handelsvägar och ekonomiskt utbyte mellan länderna runt Östersjön. Till detta lades nu vår tids intensiva och fruktbärande dialog mellan lärdomsanstalter vetenskapliga discipliner och enskilda forskare. Östersjöländerna hade för länge sedan ett rikt utbyte av gesäller och studenter. Snart nog kommer svenska och andra ungdomar återigen att få möjlighet att utan krångliga formaliteter studera och forska tillsammans. I Visby samlades vid denna gång kring miljöfrågorna och det är hoppfullt att få insikt i alla de aktiviteter som nu pågår för en renare och friskare Östersjö. Och lika hoppfullt tycker jag det är att folk runt hela Östersjön återigen kan samlas fritt. Att vi kan representera våra olika nationalstater och att vi med öppenhet och generositet kan samarbeta för fred,

utveckling och miljö. Så har tro och vetande knutit starka band mellan Europas olika länder och folk under århundraden, men också kulturellt, ideologiskt och politiskt har Sverige haft en ständigt pågående dialog med omvärlden.

Under mina resor i andra länder har jag ofta mött beundran för den välfärd som utmärker vårt land. Detta ska vi vara stolta över. Välfärden i frukten av vårt och våra förfäders arbete och kunnande, men den bygger också på den delaktighet och känsla av gemensamt ansvar mellan människor och grupper som skapas genom utbildning, tolerans, samt ett fritt och livaktigt flöde av idéer och åsikter.

I somras hade jag möjligheten att närvara vid Häringekonferensen utanför Stockholm som samlade politiker från skilda läger, företagsledare och intellektuella från hela Europa. Det var en resa i idéernas landskap som bland annat underströk vikten av den europeiska mångfalden som en förutsättning för ett fördjupat europeiskt samarbete. Och där påpekades framförallt att det ekonomiska samarbetet måste ske i samklang med ett väl förankrat folkligt beslutsfattande. Det europeiska samarbetet måste ta sin utgångspunkt, både i det som är gemensamt och det som är unikt för respektive land. Det som är särpräglat för Sverige ska vi bevara och värna, samtidigt som vi med öppenhet tar till oss nya sedvänjor och kulturer.

Den svenska naturen med sin blandning av skog, åker, äng och sjöar är något som många av oss längtar till när vi är främmande länder. Naturen är, genom allemansrätten, en källa till det rekreation. Den finns också hos oss i våra traditioner och sägner. Den är en viktig del av det svenska. Att bevara vår miljö ligger många av oss varmt om hjärtat. Jag ser detta som en global överlevnadsfråga, men också som något specifikt svenskt att föra vidare till barn och barnbarn. Genom en frisk och artrik natur, öppen för alla, kan vi finna en grund för den goda fosterlandskänsla vi bör ha för vårt land. När de unga så starkt deltar i miljöarbetet, ser jag det som mycket hoppfullt, i en tid som i andra avseenden starkt präglas av materialism, kortsynthet och brist på engagemang.

Vi har här i Sverige också förmånen att leva i ett land med mycket gemensamt vad gäller språk, värderingar och levnadsvillkor. Också detta ser jag som en del av det svenska. Denna samsyn har inte vunnits genom att vi slutit oss mot omvärlden, utan tvärtom. Genom att vi här i landet tagit till oss intryck utifrån, så har vi kunnat leva i ett fruktbart givande och tagande mellan oss och länder, kultur och människor i omvärlden. Vi har kunnat skapa och leva i ett samhälle

med den positiva, nationella självkänsla som uppstår när man visar öppenhet för förändringar och impulser utifrån. Samtidigt har vi förstått att uppskatta det egna. I dessa tider när vi, både hemma och runt om i världen, ser en tilltagande främlingsfientlighet och osund nationalism, är värnet av vår traditionella öppenhet en av våra viktigaste uppgifter.

Julens budskap talar om kärleken till medmänniskan. Låt oss alla begrunda budskapet och den tolerans och ödmjukhet som det manar till. I denna anda tillönskar jag och min familj er alla, här hemma och utomlands, en fortsatt god jul och en riktigt gott nytt år.

Källa
Manuskript hämtat från kungahuset.se (2024-10-15)

Taggar
Högtidstal, Jultal, Kungahuset

URI
https://www.svenskatal.se/tale/carl-xvi-gustaf-jultal-1991